د زړه وینا

د

ګل پاچا «الفت»

اشعار

Download from:aghalibrary.cm

د الفت ویب پاڼه www.ulfat.de

Download from:aghalibrary.cm

Download from:aghalibrary.cm

په دې کتاب کښې ځينې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ
مينه او دوستی- صلح کل

د بشردوستۍ او بين المللي ملګرتيا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقين کوي او ديوه عالي فکر او جهان بين نظرپه پيداکولوکښې ښه اغيزه لري.
ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډېر لږوي او ديوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وويلی شو.

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوی دا به په څه نامه شایع کېږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعیض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خیالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتیا! وايي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ویلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګویا ته ډېرو خلکو سره ډېره موده او هروخت خبرې کوې.

سید شمس الدین مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳۴۱

هر گویندۀ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.
این ارمغان تنها پیرایۀ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فریبنده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.
پیام شاعر بدلهای مردم، به اندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تنها به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.
بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنۀ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.
الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتۀ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردۀ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.
و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر، .خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حا ل، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.
اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضلیت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳۴۰

خلیلی

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولېدله چې د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې وه.

دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.

دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې اوګلالۍ مجموعه ئې تخلیق کړې ده!

دلته دوه هنره سره یو ځای سوی دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.

ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړی، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.

دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلېږي، او خپرېږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعا ل دوه ښکلی مظاهر دی.

د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زمونږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.

اما د الفت وینا!

دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینګار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نخاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!

زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!

د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.

دی د خاصو خاصو افکارو په پروربنت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

د الفت په وينا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغېزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د ځنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټې پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی ږغېږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له دردده حکایت کوی، اوهغه څه وايي چې نو رخلق يې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چې:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر مې مه بوله خبرې:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳۴۱

عبد الحی حبیبی

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.
اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!
مګر د شعر کمال دادي چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.
د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډېرکوښښ شوی دی.
زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وی چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شی. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کېدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهنې تربیت موجب ګرځېدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کېږي. په تېر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دي پاته شوی، اوپه پشتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دی لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲۴۰ قیام الدین (خادم)

ښه منځه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډېر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوږېږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آواز په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډېره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترېنه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړېږي.

که چېرې یوه ډېره ښکلې سندرغاړې چه له ډېرښه صورت سره ډېرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً یې اغیزه څو چنده کېږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورٌعلٰی نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډېر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښی ومنل اوله ډېر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډېر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپېدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسېټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنظورۍ برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمرۍ ۱۵ مه

۱۳۴۱

فهرست

سرلیک ... مخ
شاعر ... 1
شکلا او هنر ... 1
دصلح نړۍ ... 3
مینه او دوستی ... 5
صلح کل ... 7
ابتکار ... 7
ژوند ... 8
دمونشن دسفریوه خاطره ... 9
دهقانی ... 10
دوطن محبت ... 11
دوطن پالنه ... 12
ګرانه وطنه! ... 13
دوطن خاوره ... 15
سپین غر ... 16
په باغ کښې ... 18
آزادي ... 20
دزړه شکوه ... 21
دژوند ډیوه ... 21
پسرلی راغلی ... 23
دبهار فیض ... 24
دخزان سندره ... 25
دمني خاطره ... 26
په وربل باندې ګرد ... 27
دحسن جلوه ... 28
ملت او مملکت ... 28
لوی افتخار ... 30
ویده ګوجر ... 32
ناځاپی کانی ... 33
تکی اوریا ... 37
عاقبت ... 38
زما حال ... 39
دامیدرڼا ... 40
لمره! ... 40

دوطن ترانه........ 42
دافغان ترانه 43
ديووالى ترانه 45
دمعارف ترانه........ 45
استعمارچيان 47
علم او معنا 47
دپلار توره........ 48
نه ځي 49
ښکاري باز........ 50
زخمي زړه(۱) 52
دشاعرنظر........ 59
څه ګورم........ 60
غريب ماشوم........ 61
خوارحسن........ 62
همدردي 63
حسن اونظر........ 64
بډاى........ 65
ماشوم........ 66
غزل 67
دنازميرمني........ 67
په ليلى پسې ځم 69
ښومره به ښه وى 69
څه يم 71
زما ګناه 71
زما خوب........ 72
انسان 73
څه جوړشوه؟........ 75
عدالت........ 76
دوه ماموران 77
دحق جذبه........ 79
خاورې اوګردونه........ 79
علم اوپوهه 82
سرېتوب........ 82
همدردي 83
سياست 83
بې قدري 83

ديمركراسي... 84
دروح اطمينان 84
صبر.. 84
ددنيا قانون.. 85
يوسف اوزليخا... 85
فكراومينه 86
آشنايي 86
فكراو كار.. 86
بې خبري... 87
علت اوسبب... 87
دهقانه 88
شعر 88
مات كودړى 88
خوشحالي 89
تور او سپين.. 89
شعراو حكمت.. 91
سپين او تور ديوان.. 91
حقيقت.. 92
ثواب 93
دشاعرشعار... 93
دالفت پيژند ګلوي او ژوند پېښې.. أ

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي   څه بلبل غوندې ګل پرستي
دعشق اورباندې سوی ستي   دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان   دبهار په وږمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان   لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعیسی خوښوي   خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودټول بتان ماتوي   دښایست بت ته سرټېټوي

له هرقیده آزاد زنداني   دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حیراني   سرکښي فکراوخیال جهاني

نه يې يارچېرې شته نه ربار   خوآرزو ورسره ددیدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار   لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا اوهنر

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دیورپ دافریقې که داسیاوي

دنظرخاوندپه مینه ورته ګوري

مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي

دلته فرق دامریکې اود روس نشته

ښکلی ښه دی که دهرسرددنیا وي

ذوق اومینه خدای آزاده پیداکړي

شاعران له قیداوشرطه بې پرواوي

پتنګان ورسره عشق لري هرګوره

دډیوې ځا ی که مسجد که کلیساوي

ښه آهنګ چې په هرسازکښې و ي موزون د ی

که رباب و ي که شپیلۍ و ي که دارياوي

نندارو اوتماشوته به ورځمه

دهرچاپه ساز چې ښکلی په ګډاوي

چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی

که زما وي که دتاکه دبل چاوي

ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک

که دچین وي که دهندکه دبرماوي

په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه

یوله بله متفق اهل معنا وي

ددوستۍ کورکښې دتوراوسپین فرق نشته

په هرچاکښې چې وي مینه خوښ زما وي

په سپین مخ چې توري زلفې راخورې شي

دښایست دډیوې لاښه تجلا وي

تورله سپین سره ښه ښکاري سپین له توره

څه به ښه وي چې یوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې

هریوګل چې په هر رنګ کښې وي زیباوي

ښکلی مخ له هرې خواچې راښکاره شي

د الفت سترګولیدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره

چې دسپینو زړونه تورنه وي له توره

کرکه نه وي یوله بله محبت وي

وروروله صلح صفاوي ښه نیت وي

مرورخلق یوبل سره پخلا شي

نه چې غوښه او چاړه هغه او داشي

بشري دوستي قایمه په جهان وي

خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي

نژادي توپیرهېڅ نه وي په دنیاکښې

نه په شرق اونه په غرب نه امریکاکښې

استقلال منلی حق دهرملت وي
خوقایم په ملتوکښې اخوت وي

داخورنګه ساز آواز دهېوادونو
شي یوه ارکسترا د ولسونو

دګېږونداصل واساس اصلي منظوروي
جهاني عدل وانصاف صحیح دستور وي

هرملت په هرنظرکښې وي ښاغلی
که په هررنګ وآیین کښې وي راغلی

سرېتوب وي محترم په هرلباس کښې
په زري جاموکښې وي که په کرباس کښې

داسې وساتي هرخوک خپل مسلکونه
چې ونکړي یوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستۍ کوروي سرترسره
دجنګ ویره شي له زړونونه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون
مهارشوی مستاوښان وي دجنون

تویول دوینوشرم او پېغوروي
شرمنده ذلیل سرتېتی ظلم زوروي

جنګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه
شي په سمه لارروان سياستونه

دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړورنه څه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي
د ,,الفت" هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه
که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستی

مينه ګلزارته بلبلان راولي
بلوډيووته پتنګان راولي

شاه دګدازړه ته نژدې کاندي
دخوارجونکړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستوری داسمان راولي

دخوارعاشق ددلداری دپاره
په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګبنۍ مې نیسي
مینه په مابانـدې پېرېـان راولي

ګوره په سپین مخ باندې تورې زلفې
توره شپه ځنګه مهرویان راولي

په ښکلومینه دهرچاراځي
خواران زما مینه په ځان راولي

دغریبانواو بې وزلو دوستي
سرې په خیراوپه احسان راولي

زړونه باغ باغ شي ددوستۍ په هوا
دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نیسي
صلح وسلام امن وامان راولي

یودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره
خواري زحمت تکلیف په ځان راولي

دتورو سپین اوسره دوستۍ خاطرته
سپین مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

دستر ګو کور کښې سپین اوتور چې ګوري
درته د ګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل

له واړه کوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه
خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه
له هګی نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسیږه
له دې تیتې هواپورته له طیران سره اشناشه
دزمان مکان په قیدکښې اوسېدنه اسارت دی
محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه
دبندي فکرخاونده دوهمونو نظربنده!
که ذهني آزادي غواړې له عرفان سره اشناشه
که دځان په شان انسان ته درېدلی یې سرکوزی
ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه
چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکورېږې
بې ایمانه راته ښکارې له ایمان سره اشناشه
چې سړی هرځومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي
والاشان سره آشناشوې دخداې شان سره اشناشه
دجهان تاریخ ته ځیرشه دبدلون اړخونه ګوره
کُلّ یومٍ هُوَفي شانٍ دی له هرشان سره اشناشه
اور،اوبوسره دې کار دی په خوږوترخوژوندی یې
صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخی کښې خوشحالي مبتذل کاردی
په تنګسه کښې چې وي خوښ داابتکاردی

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړ دکونډې خریداردی

دیارغېږکښې که وي هرخوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهد خوښ په ریاضت دی
عیش عشرت څخه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهددحق دلارې چې هرڅوک وي
دخیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوګل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی

ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې اړې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توره تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیدابښې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

مايوسي لويه ګناه ده مرګ دی مړينه ده فناده
په اميد ژوندون ته ګورم که چړې راته تېرې کا
ژوندچې هرخنګه وي ښه دی هرخوک غواړي چې ژوندی وي
مګرژونددغلامۍ دې خدای برباد خاورې ايرې کا
که نورهېڅ نشئ کولئ وچ اوشنډشئ غلامانو
غلامان چې پېدانشي باداران به بيچارې کا

دمونشن دسفريوه خاطره

دلته بل رسم و رواج بله دنيا ده
مينه پټه چانه نه ده برالاده
ښکلول غېرکښې نيول دنورومخکښې
که په خوښه اورضاوي څه پرواده
په غلانه دي په ښکاره دي ياراني
نه هجران شته نه دهجرتراني
بې ريباره وصالونه شامدام دي
نشته کودې نه تعويذنه شکراني
که په ګل پورې سينه مړې بلبله
که دشونډوښکلول وي يوله بله
نه پېغورشته نه رټل شته نه تورونه
که هرچا له ځان سره څوک ګډوله

دهقانی

دهقاني خومره ښه کاردی　　هردهقان سړی مالداردی

لري مېړي اوپسونه　　شنه پټی اوشنه باغونه

همېشه په شنوباغچوکښې　　پاس دونوپه سروکښې

نغمې اوري دبلبلو　　وینې ښې غنچې دګلو

دخپل لاس له برکته　　اوله خپل عالي همته

له سپېروخاوروخپل ځانته　　خپل اولاداوبل انسان ته

خوندورشیان پیداکړي　　داتیاره جهان رڼا کړي

وچ ډګراوبیابان　　کړي شاعرته ګلستان

په خوړومېوومرغان　　په ګلانو بلبلان

کړي خوشحال له خپله ځانه　　ټول دده شي ثناخوانه

که غلې اوکه مېوې دي　　که دګلوښې غنچې دي

که طعام که فاکهه ده　　که دښه ځای ننداره ده

ددهقان دلاس اثردی　　دهقاني ښه لوی هنردی

ددهقان دبازو زوردی　　چې نن داجهان سمسوردی

جغ اوسپاره ددهقان　　آبادي ده دجهان

دادښکلوښه لباس　　داد چاپه سرالماس

دښېدای کورکښې سره زر　　داښایسته ښکلی زېور

ددهقان دکارحاصل دی　　پرې پوهېږي چې عاقل دی

لاس تہاکی ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت

دوطن په محبت باندې قسم خورم
چې دځان له غمه زیات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپريم نه ويرېږم
که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخورې، غورې ګولې دې وي دنورو
دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غواړم دژوندجاموکښې دروم
دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم

يم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو
په غيرت ګټلې شی به ولې کم خورم

دوطن داعتلاتېرې يم ځکه
لکه ګل هره شپه څاڅکی دشبنم خورم

زه هغه يم چې تل ننګ په وطن خورمه
هغه نه يم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی
څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته
نوبه هله کړي رڼا مېنه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه
دشیرین وطن په عشق کښې بې نامتورته

په خولوېې دتندې که آبیاري کړې
دوطن دګلوباغ به کړي سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې
نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپیټۍ
وبه نه شیندې خوره مېوه هرلورته

که دبادپشان دې ځان کړسرګردانه
نوبه وچې کړې خولې له مخ دوررورته

دېنبې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته
چې کړې پټ دخپل وطن لوخ اوسرتورته

که دځمکې هومره لوی یې حرکت کړه

تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته

دوطن آب وآبرودې که شوه تویه

په سیالانوکښې به سرجګ نکړي نورته

دا اوبه چې ته یې څکې دوطن پۍ دي

نووطن بوله په شان دخپلې مورته

چاچې ایښی په دې تې درسره خوله ده

هغه خوراو ورورګڼه دسترګوتورته

هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره

لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته

په „الفت“ به بېګانه اوپردي خپل کړې

وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! څومره زیبایې

جنت دځمکې زړه ددنیا یې

ښاغلی تاج ته دایشیایې

وردستایلوته په رشتیایې

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښي

تمدن خورشوستا په جهان کښي

ننګيالي تادی هروخت روزلی

ښه ښه ځوانان دی تازيږولی

کارنامي ستادي تاريخ ساتلی

ستافرزندان دي څومره غښتلی

زمريان پراته دي ستاپه لمن کښي

تل پسرلي وي ستاپه چمن کښي

دوطن ورونوبياشئ راپورته

دښمن پري نږدئ خپل کلی کورته

دتوري غږ موتللی هرلورته

څوک تينګيدی شي زمونږه زورته

مونږ دي مات کړي ډيرقوتونه

مونږ لاندې کړي ډيرهيوادونه

ښاغلی نسل دآرين يو

يومومذهب دی ديووطن يو

فخرمويودی لکه يوتن يو

مين په هرګل دخپل چمن يو

شاه اووطن نه ټول قربانیږو

ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کیمابوټی پسې ګرځي ښوک په سمه اوغر

دوطن خاوره ده کیماورکړئ سراغ اوخبر

له سپیروخاوروپیداکیږي څه چې غواړي بشر

که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانــدي له توروخاوروزرجوړیږي

دکاریګردلاس تڼاکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا

حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدې خاورولاندي پټ خپل معدنونه وړیا

څه چې لری وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې

اوبه منګی کښې وي ته تږي ګرځېدلې هسې

وړی زمونږدي اوشېږی اخلوله بل ځنې تل

پوټکی زمونږ دی جوړوي ترېنه بوټونه یوبل

ګلان زمونږدي بوی پې دپردیوبلبل

هرڅه لرو خو ده خالي زمونږلمن اومنګول

راشئ چې وغږووسترګې شاوخواوګورو

ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کیني پکښې راز راز خزانې لټوي

زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پیداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي

ځمکه که کیني نورڅه نکړي جنازې ښخوي

نورولـه وسپنې فولاد اوماشینونه جوړکړه

مونږ تري ناقص اسباب اوپڅ لرونه جوړکړه

سپین غر

چاویل چې کوه قاف نه هغه خوا یوه کلا ده

ښاپیریان پکښې اوسیږي پکښې بل شانته هوا ده

پیره داریې یوسپین دیودی ورنه ویره د هر چا ده

څوک پردی نشي ورتللی لاریې سخته ده بېشانه

داقصه مې اوریدلی په یووخت کښې وه له چانه

اوس پوهېږم هغه سپين ديو   داسپين غردی ننګرهارکښې

دخيبرله دروازې نه   دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمريوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې يې تل ګرځي سپين بازان کوي ځارونه

ښايسته له هروطنه   اوله هرملکه زيبادی

تورنښتريې تورې زلفې   تک سپين مخ يې دليلادی

سپين سپېڅلی ښکاره کېږي   ته به وايې سپين سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحريې له کنډوه نمراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلېږي   تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آيينه دپرښتوده

تکه سپينه رڼا بريښي   درحمت دنوروشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه ورېدلی په دې ځای سپېڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګېږي

درنوستوروډيوې دي   پکښې هره شپه بلېږي

له صياده ويره نشته   زرکې خاندي هوسېږي

دپښتون لويه ځانګوده کانوګټونه تياره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

هرې خواته یې بهیږي جړوبی اوابشارونه
دشرابو اوعسلو پکښې شته دي ډک رودونه
ښه لمن لري سرسبزه پکښې مېشت دي ولسونه

ښایسته ښې منظرې دي پښتانه یې ننداري کړي
دسپین غره توري لښکرې دښتروبې پیرې کړي

داماتل دی پښتونکښې په لوی غره دخدای نظروي
دسپین غره دپاسه څکه تجلی شام وسحروي
نمر لا ځرک نه وي وهلی درښا هلته اثروي

کوه طورغوندې ځلیږي خوافسوس چې موسی نشته
چې الهام ورځخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو
شین سحراوشوروشرو دمرغانو
په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وې
هرطرف ته دبلبلوترانې وې
یومرغه ویل داځومره ښه دنیاده
ښکلی بڼ تازه ګلشن تازه هواده

په دې شنوپاڼوکښې ژوند ډېرغنيمت دی

ددې باغ خوږې مېوې څه لوی نعمت دی

مګرويره ده په کارله صيادانو

له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضاده

ددوی وصف ګوره يسفک الدما ده

يوبندي کړي په قفس کښې چې ويېږه

بل په سره اورباندې نيسي چې کړېږه

کاشکی نه وای پيداشوي انسانان

دادسختوسختوزړونوخاوندان

له بل لوري ورته غږشو داخه وايې

ته چې دغه شينکی بڼ دارنګه ستايې

داخوخپله هسې نه دی پيداشوی

انسان ډېرزياراوزحمت پکښې ويستلی

که انسان نه وی دا باغ وچه ميره ده

ښايسته کړی خو انسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کېږي

داګلش په سپېره ډاګ باندې بدلېږي

په جهان کښې که بې رحمه صيادان شته

ورسره ډېرزيارويستونکی دهقانان شته

که يووينې تويوي اوخونرېزي کړي

بل په کارکښې شي خولې عرقرېزي کړي

ديوه لاس کښې که توره اوټوپک دی

دبل لاس ګوره تناکوڅخه ډک دی

ای په سروګلومينو نندارچيانو

هېروئ مه کاراوزياردباغبانانو

دهقانان لري په تاسوډېرحقونه

دهمدوی دلاس پيدادی داګلونه

آزادي

په شړی کښې ښه يم زه آزاد فقير

نه وريښموکښې چينجی غوندې اسير

په خمتاکښې حرازاد ښه دی سل ځله

له غلامه چې لباس يې وي حرير

دوژغنوپه کېږدی کښې که آزاد يم

يووېښته به يې ورنکړم په کشمير

په ويجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي

په قفس کښې دسرو زرووي زهير

چې مرغان په هواوينم چرګ په ځمکه

راته ياد داسارت شي بدتاثير

همېشه اسيرمرغه دي خوږل شوي

اوبڼکې يې بالښت دخان اومير

له ليندی داسارته چې څوک خلاص شي

بې وزروپه هواځي لکه تير

دزړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته — دګلوخواکښې بلبلان نشته

نندارې شته دي سترګوردپاره — دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تګ راتګ ډېردي — مينه پالونکی آشنايان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم — تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډوميدان جوړشوی — ميدان دفکردجولان نشته

په اديرو به ګلان راشنه شي — په مړوتاثيرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه يې ښه نه دی — ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مين په ګټه زړه شي دګټې — سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي — دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مريونه

آزاد هوس نه يوانسان نشته

دژوند ډيوه

شپه دوصل وه مجلس وديارانو

دمينو د دردمنو رنځورانو

دژوندون ډيوه دعشق په اور رڼا وه

دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېربېتابه و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پیداځانته دروح نورې وزرې

کوم زړه سواندی ورته ویلی ګوره سوزې
ژوندون ښه دی په دنیاکښې یوځوروځې

دومره پاتې شه چې ووینی سباته
په رڼاورځ یوځل وګوری دنیاته

پتنګ ووې زه مین په دې رڼا یم
له قدیمه په ډیوه باندې شیدایم

زما ژوند لکه ډیوه دځان سیزل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډیوه هغه وخت ژوندی وي چې بلیږي
مري هغه وخت چې له اورځخه ببلیږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرینه
له سېزلو نه نجات دی زمونږ مړینه

سوزوساز د زندګۍ ښه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړینه اوفناده

زه دعشق له نوراونه ناره ويريږم

دخليل په شاني سرولمبوته لوېږم

پسرلی راغلی

باغوانه زيری مې درباندې پسرلی راغلی

وخت دګلانواوموسم دېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړيدلی دګلاب غوټۍ ده

که دښادۍ په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی

که له جنته دخلعت ښايسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازيری کوي

چې ګل ته ګورئ بيازماښايسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښايسته جونی ګلانوپسې

دفرش دپاره غورورغوته شنيلی راغلی

بيا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي

په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره برياڼی راغلی

دبهار فیض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیایې راوړی ډېرګلونه دي له ځانه سره
په یوه میاشت کښې ګوره حمل[١] په غوایی شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړې له دهقانه سره
واړه جهان ګل وګلزارشه دبهارله فیضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره
په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره
دغوتۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره
زمکې آغوستی سرترپایه شنه جامه دجنت
ځکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره
چې شنه پټې سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کور ودان وي له باغوانه سره

---

١ : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغیرورغومی اودګېډی بچی ته وایې اوثور دغوایې په معنی دی.

دخزان سندره

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله

ځکه چېرته غلی شویده بلبله

داشني پاڼي ورځ په ورځ ګوره زیړیږي

سرسبزي اوتازه ګي بېي وبایلله

پاڼي رېږدي لکه زړونه دخوارانو

دخزان سړه سیلۍ ولګېدله

زېړي پاڼي چې رېږي خو رالوېږي

ځکه اخلي رخصتونه یوله بله

هغه پاڼه سیلۍ وېوړه کومې خواته

چې زما اوستا په سرسوری کېدله

او س کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی

ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله

له کابله د خوارانوکډې لیږدي

ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله

چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې

ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله

ستااوبه لکه غومبسې چیچل نه کا

ستا هواده بې آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګـي اوسرسبزي ده
دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله

دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي
ګل دې اخلي خراجونه له وربله

بدایان دې هم هواته هوسیږي
درروان دې ګرڼدیوکښي په ځغله

تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهاره
برکت اوخیردې زیات شه یوپه سله

زیرنارنج دې په شنوپاڼوکښي داوایي
په خزان کښي مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري څومره رنګونه
راشئ! وګورئ دزیررنګ عالمونه

داچې باغ کښي طلایي رنګونه وینئ
که پوهیږئ خپل قیمت ښیي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله
ونوبوټووطلایي کړه جامه خپله

په طلاؤکښي ډوب شویدي باغونه
په دولت مینه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساره راغله زیړي پاڼي راتوییږي
سورتنور دغریبانو پرې تودیږي

په ګرمۍ کښې که یخ سیوری دراحت و
په سړوکښې سره لمه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله مېوه وي په باغوکښې
کله سیوری کله اوروي په دېروکښې
کله پاڼې دي په کارکله لرګی
هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځای پاس په وربل شه
له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه
دلاله زړګی شه تورله ډېره غمه
له ناکامه دصحرالورته مایل شه
نرګس زېړشه له ارمانه شینکی باغ کښې
چې داځای وحق زما ولې دبل شه
آسمان هم له قهره شین شه چې داولې
په معنې کښې جګ له مانه یوپه سل شه
دعاشق بری په عجزاوپه نیاز دی
چاچې کړله سرلویی راته خجل شه
زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې
همدغه عمل دده مخکښې حایل شه
داخاکې تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې
د „الفت“ په ژبه داسې وستا یل شه

دحسن جلوه

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپرېووت چې پې ستا ښه بشرولید
دنرګس سترګې خوستا په لورکړې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید
نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید
دعشق دام دی هرطرف ته غوړېدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید
په طلسم رانه حسن زړګی وړیوور
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید
راځرګنددعشق قوت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید
دواړه وروځې یې لیندی بانه یې غشی
مسلح مې نن دحسن افسرولید
لاربښودونکی که دعشق درته په کاروي
ما „الفت“ ددغې لارې رهبرولید

ملت اوممکلت

یوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې
هره پانه یې لایقه دستاینې
خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې
له یوې خاورې پیداديوکاله وې

له یوې ویالې اوبه ورته راتللې

په یوه هواکښې ټولې لوېدلې

ددې ټولویوخزان اویوبهار و

ښه اوبدېې وشریک یوېې واکدارو

ځینې جګې ځینې ټیټې کوزوپاس وې

لکه ګوتې دیوه وجوددلاس وې

چامیوه لرله چا ښایسته ګلونه

دچاسیوري و ډېرښه دچاقدونه

چنارلوی وشفتالو لکه ماشوم و

دمڼې اوناک توپیرله ورا معلوم و

له یوه سره لوېي وه نورخه نه و

بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و

دمرغانونغمې وې پکښې ثورازه

هرمرغه موپېژانده له خپل اوازه

رنګارنګ ګلونه و یوه چمن کښې

لکه وي چې ولسونه په وطن کښې

هریوبوټی پخپل ځای کښې سربلندو

دباغبان سترګوکښې هریوارجمندو

په حقونوکښې یې نه وڅه توپیر

مالیاروپه هرې ونې ډېرزهیر

یوله بله یې په هرحال کښې شرکت و

په تمامه معنی یوصحیح ملت و

لکه باغ یوملکت وګڼه وروره

پکښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره

ونې ډېرې خوباغ یودی که پوهېږې

که کوې بل رنګه فکرډېرغولېږې

دوه سکه وروڼه لري بېل بېل نومونه

بېل رنګونه بېل غږونه بېل خويونه

مګردواړه اوسېدونکی ديوکوروي

ديوي سترګې په کورکښې سپين اوتوروي

لوی افتخار

زمانه ږدي په هغه سردافتخارتاجونه

چې يې په سروي رسولی ډېرمشکل کارونه

په ډېرې لويې قربانۍ پيداشي لوی حقونه

خوشې په خوشې هېڅوک نه ګټي درانه نومونه

کارونه ډېردي خوهرکارګوره شهکارنه دی

له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسرداری دپاره

داستبداد او استعماردبربادی دپاره

دحق ګټلواودخپلې آزادی دپاره

دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړی دپاره

هغه ګران کاردی چې ښاغلي ننګيالي يې کوي

په آزادی مين ځوانان او توريالي يې کوي

مري عالمونه هره مړينه افتخارنه دی

دهرچامرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دی

دپتنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دی

په هيڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دی

دمنصورمرګ به ستایل کېږي په دنیاکښې مدام
په هرنظرکښې به حقیروي مرګ او ژوندد غلام

په ځان وژلوکښې ژوندون دنام وننګ وینمه
لوی افتخاردآزادۍ دپاره جنګ وینمه

دېره شانداره کارنامه په هغه درنګ وینمه
چې دمظلوم لاس دظالم په وینو رنګ وینمه

هلته چې ظلم، تجاوز، فرعونیت وي ولاړ
په مقابل کښې یې همت، ننګ وغیرت وي ولاړ

حقیقت تریخ دی مګرزه انکارکولی نشم
جهان مې وینې چې زه ځان قربانولی نشم
دپښتنو درانه نومونه ښه ساتلی نشم
دپنجابي مخکښې په بریتولاس وهلی نشم
ډېرپورته ګورم چې دپلارنیکه یادګارته ګورم
ډېرښکته ګورم چې خپل تېت ژونداو روزګارته ګورم

اوس له پښتونه دچاویره دچاډارنشته
هغه غیرت هغه هیبت هغه وقارنشته
په زروتنوکښې یوتن هم فداکارنشته
ځکه په حق دپښتنو باندې اقرارنشته
هغه به څه وي چې خپل حق په چامنلی نشي
یادخپل حق دپاره ځان قربانولی نه نشي

په باجوړباندې راغلی څه بلاوینمه

له باجوړنه جوړه شوی کربلاوینمه

په پاک نامه ډېره ناپاکه نارواوینمه

دبل په زورمسته مغروره مارشالاوینمه

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړيو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجا ل لري

لکه تونس الجزايردمظلوم حا ل لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خيا ل لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لېر نيمګړی وينم
دغه دتېروخت توريالی څه قدرستړی وينم

ويده کوجر

دسيندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
يو دوه ګوجرومېښې پوولې
هريوه خپلې مېښې روزلې
نه يې بل کارونه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښه وڅارو
دشپې به هم لاوېښ اوبېدارو
پس له څوورځووخت دلنګون شه
پام دګوجرو زيات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
يوساعت خوب يې زيان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عيب وي له يوه شپونه

ګوجرو ځکه شپې روڼولې
شپې یې په ویښه سباکولې
وروسته دخوشپوله بیداری نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبی نه
خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غلیم چې هجوم وکاندی
یوتن خوب ویوورنصیب یې خوارو
هغه بل ویښ و بخت یې بیدارو
د دواړومېښې وزیرېدلې
سپوږمۍ اوستوروورته کتلې
چې ویښ ګوجرکړې مېښ کټې ټولې
له خپلومېښولاندې راټولې
څه یې چې ټول کړه هغه یې خپل شوه
نرکټی واړه دهغه بل شوه
هغه چې ویښ شوسباله خوبه
ویې لیدله دارنګه لوبه
تپوس یې وکړله خپل ملګری
دامې په برخه څه رسېدلی
داسې قسمت ته خوحیراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده
ملګری ووی چې خوب کوینه
مېښې یې نر نرکټی راوړینه
څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
ورپسې جوړشي بیامتلونه

ناڅاپي کاڼي

یوه ویلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

احتـــرام مـــې تـــل ســـاتلی دانســـان دی

شـــفقت مـــې مـــدام کـــړی پـــه حیـــوان دی

ښـــه مـــې کـــړی خـــوک مـــې نـــه دی آزارکـــړی

رانـــه خـــوښ دي همســـایه اوټـــول وګـــړي

بـــدمې چاتـــه کلـــه نـــه دی رســـېدلی

پـــه درنـــه ســـترګه مـــې هرچاتـــه کتلـــی

پـــه دې حـــا ل کښـــې هـــم زه روغ نـــه پـــاتې کېـــږم

دتقدیرپـــه غشـــی بـــې ګنـــاه لګېـــږم

یوناڅاپـــه راځـــي کـــانی لـــه هـــوا

نلـــري دبـــې ګناهوخـــه پـــروا

لـــوېږي زمـــا پـــه ســـرله لاســـه دتقـــدیر

پـــه آزارکښـــې زمـــا نـــه کـــوي تقصـــیر

بـــې ســـببه رســـېږي راتـــه ضـــرر

تصـــادف دی بېشـــعوراوبې خبـــر

مـــاکوم بـــدکړی چـــې وینمـــه جـــزانن

زه دچالـــه لاســـه وکړمـــه ژړانـــن

بـــل پـــرې غړکړخبرنـــه یـــې لـــه خپـــل ځانـــه

شـــکایت کـــړې لـــه تقدیراولـــه آســـمانه

تـــا بـــه هـــم کلـــه وي کـــانی غورځـــولی

یوناڅاپـــه بـــه پـــه چـــاوي لګېـــدلی

درپـــه یـــادکړه ټـــول جزیـــات دخپـــل عمـــل

دی دهرچاخپـــل عمـــل دلارې مـــل

کایناتوکښـــې دی پـــروت ښـــه انتظـــام

ســـنجیده دي دتقـــدیرواړه احکـــام

بـــې شـــعوره چـــې ونـــه ګڼـــی فلـــک

مقـــرردی هریـــوکارتـــه یوملـــک

چې رسیږي درته هرڅه لړاوډېر
دهغه سبب وي پټ درنه یاهېر

ته یې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه یې دتقدیرله پټ حکمته

بدمدام درته له خپل لاسه رسیږي
اورله خپلې لمن شامدام لګېږي

ښه رسیږي درته تل له لویه خدایه
چې راضي نشې هېڅکله له همایه

ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقدیرپه کاروباندې نېک ګمان شه

چې سړی لړڅه په فکردتحقیق شه
خپلوتېولوحرکاتوکښې عمیق شه

ورپه یادشوه یوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولی ویوکانی له خپل بامه

یوناڅاپه ولوېدلی په چاباندې
چې ولاړوبې خبره تېټ دلاندې

همداکانی وهغه سړی ساتلی
له خپل ځان سره یې ډېروګرزولی

چې پرې واخلي انتقام له هغه چا
چې پې دی وپرې ویشتلی بې ګناه

لاس یې برنشو موده شوه ډېره تېره
قهریې سوړشووېلې ځه تېره په تېره

زه هغه ومه ویتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه

نویې کانی له خپل کوره کړ ګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

پرې لګېږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولې اوځان بولي بې ګناه

دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان

بې احتياطه که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک

ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې ولې دتفاوت وکړه ګله

ښه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب

مکافات وي له عمله ځنې زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات

خوجزا دبدونه وي تېټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس

څه چې وکړي هغه به ربې تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل

داحسان جزابه ووينې احسان
دبدۍ جزابه هم درکړي آسمان

نوردې خوښه چې اغزي کرې ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل

تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دې خپل زړګی دکردپاره ښه که

پکښې وکره ښه تخم د،،الفت“
نوبه ووينې له هرچامحبت

له خپل خدای سره اخلاص په زړه کښې ساته
له مخلوق سره یې هم کړه مینه زیاته

تکی اوریا

تادکوم فرعون دظلم سحرمات کړ
چې په لاس کښې ګرځوي ښکلی امسا

د کاغذ په ګل بلبلې نه ټولیږي
راشه پرېږده نورکارونه دریا

اورلړونی غوندې سوی اوتک توریږي
امیدمه له دخپلې زرغونتیا

ښه اوبه دحق وناحق چې معلوم نشي
توره شپه ده ورته مه وایه سبا

چې له نوکه ترکوتیه ټول غرض دی
دانسان په نوم یادیږي څه بلا

خپله ګټه اوضررخیروشربولي
دانسان دقضاوت دغه معنا

انسان څوک دی زه یې دومره پېژنمه
چې حیوان نه بېلوي ځان په وینا

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ویلو

نوم پرې کښېږدي درواونارو

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی

غول دیوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حیران شم

دادنیاده ګډه وده تماشا

په حراموناروا سړی ته ورشي

څه لولی اوبې حیاده دادنیا

عاقبت

عاقبت به یې سېلاب داوښکویوسي
چې خواران اوغریبان چاژړولي
نن سبا به داقبال له تیلی کوزشي
چاچې سترې اوستومانه ځغلولي
زمانه به یې دنورو خندنی کا
چې یې هروخت په خوارانو دي خندلي
شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي
بلبلان یې چې په باغ کښې کړولي
له دې خرآسمانه هروخت ږلی اوري
وري سېلاب دزمانې واړه ښاغلي
دښایست بهارخو ورځې وي دنیاکښې
بیاله نازه راکوزیږي نازولي

ددې دهرهرڅه تلوني دي پوهېږم
ځکه ماتړينه لاسونه دي وينځلي
هريوباغ چې راسپړلی دي ګلونه
دخزان سيلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په ځوکرته

تيت وپاس خپاوروښانه ماليدلي

ځکه مازره بل عالم پوري ترلی

دی دنيا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال

تپه تياره ده زه رڼا ته انتظارلرمه
څومره ډېرکارلرمه

ېمه پښيا بل اوپه لارکښې خنډوخارلرمه
بېړه تلوارلرمه

ملګري تللي زه وېده پاتې بېدياکښې يمه
غره اوصحراکښې يمه

واړه سپاره دي يوزه پلی په شابارلرمه
يوګودې جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تېرېږي
په لارکښې نه درېږي

زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه
خداېږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله توده اورڼا
هم راډيوپرې ګويا

زه لاتراوسه دتيلی په دکان کارلرمه
ورته جارجارلرمه

هريوميدان کښې دی ولاړکوي اظهارد کمال
اودخپل جاه و جلال

زه هيڅ شی نلرم په تېرواقتخارلرمه
دمړوشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکارکولی
زياراوزحمت ويستلی

کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه
پرې اعتبارلرمه

دامیدرڼا

نوی دوردی راغلی
دازوړحال نه پاتې کېږي
توره شپه په ختمېدوده
نوی ژوندراځي هرګوره

یوه نوی رڼا وینم
چې دوخت تقاضاوینم
رڼا پې دسبا وینم
نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې
معلم دزماني تل
دادنیا یوپوهنتون دی
تا څه زده کړه له دې عصره

نوی نوی پیغامونه
راکوي نوی درسونه
شاګردان پې ولسونه
ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنږدې دی چې به څه درنه جوړېږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوا ل دې معلومېږي

سوا ل دمرګ او دژوندپېښ دی
ته لاپروت پې په تیاره کښې
داسې ژوند دی ستا په برخه
لږ څه وغوره سترګې

مګرستاپوهول ګران دی
نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
چې نورتېول تري ګرېزان دي
چې ته څه پې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لا خره وینم څاروی ځي له تانه واړندې
ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانذې

لمره!

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکیږي

په رڼا دې زموږ مخه رڼا کېږي

باغ وبڼ ددې جهان په تاسمسوردی
بې له تادځمکې مخ چې ګورم تور دی
نتیجه ستا درڼا زمونږ ژوندون دی
ستا نظام ته حیران شوی افلاطون دی
تاکتلی په تاوده نظردنیاته
داجهان دې ښایسته کړی دی هرچاته
زمونږ زړوکښې اینې تادژوندګرمي ده
ورکه کړې تازمونږ هره خامي ده
ددې ځمکې هریوبوټی لویوې ته
دباغوخامې مېوې راپخوې ته
لوی اوپخول ستا مشغولاده
ستااثر لاندې خدای کړی دادنیاده
سپینې واورې دې اوبه کړې غرو رغوکښې
بیادې کړه روان رودونه په شېلوکښې

تادا ورځې کړې رڼا زمونږ دپاره
چې مونږ واخلوښه حاصل له خپله کاره
دا وطن دی ستامشرق ته زمونږ لمرېې
ته په اصل کښې غټ ستوری دباختریې
ځکه دلته ستا تاثیرله بل هېواده
یوپه لسه وینم زیات دژوندبنیاده!
پیداشوي په دې ځای کښې آرین دي
دپوهانوښه ځانګوهمداوطن دی
آبادي دبلخ هرچاته ده څرګنده
له زړو آثارو ډکه ده داکنده
نورومونږ ځنې اخیستي تل الهام دی
مونږ ډېرمخکښې آباد کړی خپل باګرام دی

تالیدلی دی بامیان اوهېده دواړه
درته ګوري هندوکش په هسکه غاړه
خیرخانه ده که غزني که سرخ کوتل دی
منډې ګک اولښکرګاه روښان مشعل دی
وه زمونږ ډیوه په هروخت کښې روښانه
درویزه که ړی هرچازمونږ له خوانه

دوطن ترانه

وطن دی کورزمونږ دسترګوتورزمونږ
اوبه یې دي لکه شودې دخپلې مورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
دوطن خاورې دي زر، ترې پیداکیږي ثمر
دی نمک خوردې وطن پلاردی که مور زمونږ
وطن دی کورزمونږ
که یې آباد نکړوخپل ځان به ښاد نکړو
ددې کاله ده خرابې یولوی پېغورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
په کاراوزیارد هرچا جوړیږي ښکلی دنیا
دوطن سترګې منتظرې دي په لورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاونډیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرازپورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که یې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لوییږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلی پت اوعزت وي

هروخت دې دلته شان وشوکت وي

ننګ وغيرت دې زمونږ دولت وي

دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام ليموکښې

تل دې افغان وي تل دې افغان وي بيرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان يې

له غليمانو دې په امان يې

ته دې سرلوړی تل په جهان يې

زمونږه ځان يې په مونږه ګران يې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه

ستاله عزته له اعتلانه

تل دې افغان وي تل دې افغان وي بيرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مين يو د حق په خوايو

دښمن دظلم دناروا يو

آزادي ساتو آزادي ستايو

سرپه وطن ږدو په ننګ فدايو

نه ظالمان يونه مظلومان يو

ښاغلی نسل مونږ دافغان يو

تل دې افغان وي تل دې افغان وي بيرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

دیووالی ترانه

دیوه وطن اولادیو   تېرله سره په هېواد یو
دافغان په نامه یادیو   بختوري وچي آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادیږو   په یوه بیرغ ټولیږو
یوله بله نه بېلیږو   په یوه وطن ځاریږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپیمان

آزادي زمونږ لېیلاده   آزادي په مونږ شیدا ده
راسره لویه سودا ده   په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تېره شوه داعصردعرفان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان یو   دعلم پتنګان یو   دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولوږزمونږ نام ونشان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه   دحق کووپالنه   دخپل وطن روزنه

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپیمان دی

بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوخوکښې په غیږه دپښتوکښې

لوی شوي یومونږ واړه خپل وطن رابانديې ګران دی

بې علمه ژوندون ګران دی

روان مخ په رڼا یو مین په اعتلا یو دهرمرض دوایو

په لوردترقۍ ځو رهنمازمونږ قرآن دی

بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

مونږ پښتانه یو د غیرت په ځای کښې سرورکوو هم مال وزرورکوو

دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو ورته خبرورکوو

مخ ګرځول دجنګ میدان نه مونږ ته دین نه وایې ملی آیین نه وایې

مونږ خپلوتوروته دسروونوجوهرورکوو اب دخطرورکوو

وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زمونږ دافریضه ده زمونږ

دخپلواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو دغه هنرورکوو

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره دآزادۍ دپاره

دپښتون کاردی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو زړه زرور ورکوو

تجاوز نه کووپه نوروبااداري نه کوو ستمګاري نه کوو

دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو په وطن سرورکوو

دآزادۍ دښمن چې هرڅوک وي ناښاددې وي خواروبربادديې وي

مونږ دپنجرې اسیرمرغه ته بال وپرورکوو آزاد وزر ورکوو

استعمارچیان

جالونه شته دامونه شته بانښې لري تازيان لري
پښتونه ستا نيوو لره مارشال دپاکستان لري

سيسۍ ولي هوسۍ ولي وزې وزې مرغۍ ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سيندچې مايان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غوندې کوټی لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسيران لري

غرڅه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي
هېڅ وارېې خطانه درومي پخې سترګې ښکاريان لري

که زاڼې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي
هېڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

څه جال لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وينوکښې شتکی ډېرمرغان لري

نيول کوي وژل کوي په اورکباب کوي
وربتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټي کښې وينمه صياد دام غوړولی دی
په غرونوکښې ليوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنی کله پټېږي په لباس کښې
عيب پې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

ښايسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدی
که بې علمه چاپکړی سپینه ترلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ یې ژیړدی
بې کمال که لري مال هرڅومره ډیر
له احتیاجه نه خلاصیږي بل ته اړدی
که اغوستی یې پوټکی دسموروي
خلق یې پیژني له سترګوچې ګیدړدی
چې عالي فکرلري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځنې لوړ دی
که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظیم او احترام دقدر وړدی
بحرډک له مرغلرو چوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره

په چت کښې وینم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونیکونو یاد ګار
توریالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار
له تیکی ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار
آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار
یو وخت یې ډېرشان وشوکت درلوده
تېره خنجرونوم یې و ذوالفقار
دغسې نه وه چې داوس یې وینم
په ډېروزړونوکښې یې ایښی و ډار

د غلیم سترګه سوزېده ورځینې
په غزاګانو کښې یې نه و مدار

اوس دلرګی په شان په چت کښې ایښی
نه ویني خوب کښې هغه لیل ونهار
هیڅ په کارنه ده وخت یې لاړه تېرشه
خوته یې بوله تاریخي افتخار
چې زماني نه څوک شي روسته پاتې
شي تاریخي افتخار دغسې خوار

نه ځي

دروندوالی غرونه، پښتونواله پښتنونه نه ځي
توروالی شپو نه رڼایي دلمر شغلونه نه ځي

دآزادي په لارکښې سراوما ل که لاړشي زمونږ
مونږ پتنګان یوپتنګا ن بلوډېوو نه نه ځي

څو قرنه کېږي توره لاس کښې د افغان وینمه
د توري برېښااوس له اشعارو د پښتو نه نه ځي

دپلار نیکه څنګ کښې مو توري معلقې وې تل
دپلار نیکه تعلقات نسل نمسونه نه ځي

دباباګانو اونیکونو دلاس نښه ده دا
دتوري قدر زمونږ سترګواولیمونه نه ځي

د پخوانیو خوی عادت مونږ پرېښودلی نشو
د ښکار عادت د باز باښو د اولادو نه نه ځي

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شویدي اوس

بیابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه څي

بیابه اور بل کړو دظالم اودښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سینونه نه څي

که په برهان اودلایلوفیصله ونشوه

غوڅه اوپریکړه دچړوتوروله خولونه نه څي

ښکاري باز

بازنیولی په منګولوکښې سیسۍ وه

خوندوره مزه داره ښه مړۍ وه

چې ېې راوړه خپل خاوندته سلامته

بې څه طمع بې احسانه بې منته

چاویل ورته چې ای بازه نادانه

څه لیدلی تاله لاسه دانسانه

چې په لاس کښې ورکوي پخپله ځان ته

ورته نیسې دهواپرندګان ته

ولې بل مرغه نیولی له غړۍ تا

ولې ورکړله انسان ته دامړۍ تا

تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې

پاتې نشوې ولې دې لویه فضاکښې

له پنجو د بنیادمه چې شوې خلاص ته

څنګه راغلې ورته بیاپه ډېراخلاص ته

قدرت تاله درکړی لوی وزرونه

ستا پروازلاندې خدای کړي اوچت غرونه

شپې او ورځې دې په ښکارښې تېرولی

پخپل واک آزاد ژوندون شې ته کولی

څه احتیاج لرې انسان ته په نړۍ کښې

څه فایده لیدلې تا په غلامۍ کښې

چې له دې هسکې فضا را ښکته کېږې

دانسان حضورته خپله راتېږېږې

پټې سترګې تارپه غاړه زندګي کړې

بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې

په کوم تاربانديې ترلی ته انسان پې

چې تابع دده دحکم اوفرمان پې

بازویل چې انس الفت دانسانانو

رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو

اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی

داطلسم هیڅ وخت نشم ماتولی

په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه

ماپرې ایښی ده دپاره داسیلونه

زما فخرانسان په لاس ختل دی

خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی

زه خادم کړمه الفت دانسانانو

مقررکړم دوی قصاب دهمنوعانو

یوزه نه ډېرحیوانات ددوی تابع دي

په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

فیل په دومره لوی وجودودوی منقاددی
انس الفت یولوي سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي
اوښ دده په مخ کښې تیټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي
ښه ملګری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه(١)

زړه یې مه بوله تورکاڼی دصحرادی
په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاځي — ای زما زخمي زړګیه!
مرورله ټول جهانه — ګله من له خپل پردیه
بیا کوم غم درته پیښ شوی — دفلک له بې مهریه
له یارانو نه جدایې — که دښکلوله ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلوپه چمن کښې
خوشحالیږې نه هیڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته — ولې شپه او ورځ څوریږې
راته ووایه څه غواړې — په څه باندې خوشحالیږې
په کوم ښکلی مخ مین یې — که دچاپه غم کړیږې
له اسمانه دې زړه شین دی — که انسان څنې ویریږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
مروریې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

١ :: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ١٣٢١ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دډیلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

له پیمخونازولو   التفات اووفاغوارړي
که دنازنعمت خاوندنه   مروت اوسخاغوارړي
یاپیاله له میوډکه   له پیمخي اشناغوارړي
یاسازونه سرو دونه   یادمیني دنیا غواړي

دسکوت طلسم مات کړه راته ووایه احوال خپل
له هیچانه مه ویرېږه کړه ښکاره ارزوما ل خپل

ددردمنوپه حا ل ژاړي   که په کونډویتمانو
شپه او ورځ دي په غوروکښي   وي ژړاد مظلومانو
که داهومره ناقرارکړي   په فریادبي نوایانو
هرطرف ناري سوري   دغمجنورنځورانو

بي له غمه نورخه نشته دشپوورځوپه لمن کښي
خوشحالي هرګوره نشته په هېڅ کوراوهېڅ وطن کښي

ژاړه ژاړه خودي توان دی   وخت دغم او دژړادی
یودبل غوښوته وږی   که آشناکه نا آشنا دی
انسان کله خبردارنن   په روا اوناروا دی
دوست دښمن نه معلومېږي   ورورد ورورپه مرګ رضادی

محبت له زړونوتللی رحم نشته په جهان کښي
عاطفه اوپېرزوینه نه ده پاتي په انسان کښي
توره شپه توره بلاده   که لوګی دغم داوردی
چي بل شوی په جهان کښي   ددنیا پري سوی کوردی
یاخوتور رنګ دګناه دی   مخ دځمکي پري تک توردی
یادغم توره کېږدی ده   یاجهان تورلکه سکوردی

دجګړواورونه بل دي پکښي سوزي عالمونه
رسیدلی ترآسمانه دهمدغه اور دودونه
محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوری هره خواکښي
فولادي اسمان جوړکړی   طیارو پاس په هواکښي
دګولیو بارانونه   ځکه اوري په دنیاکښي
بي له سروونو څه نشته   دشپوورځو په میناکښي
دسروونوعکس پریووت داسمان په کناروکښي
فسادونه شوه برسېره بحرو برغرو او رغوکښي

دنیانه ده سره لمبه ده　　　پکښي سوزي عالمونه
په هرلوری هره خواکښي　　　لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي　　　ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه!　　　په دیناکښي دوزخونه

له دي پورته شنه آسمانه سره اورونه راوریږي
ستوري نه دي سورانګاردي چي اسمان کښي لیدل کېږي

دادنیا په حقیقت کښي　　　ژړوونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه　　　نن دوینو پیمانه ده
سورګلزاریې ډک له اوره　　　دبلبلواشیانه ده
په سینګاریې مه غولیږه　　　یاقفس یازولانه ده

پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښي
مونږ په سره انګارکښي سوزوتاسي سوزئ په لمبوکښي

پتنګان په شمع سوزي　　　بلبلان باغ کښي کړيږي
له آسمانه تندر اوري　　　لوی قصرونه رانړیږي
له دریاب دزمانې نه　　　بوی دوینو پورته کیږي
دمرګی دوری سترګې　　　په هیڅ شانې نه مړیږي

نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښي دي دامونه

ددنیا مزاج بدل شو　　　رحم نشته هیڅ په زړوکښې
یاخوږرونه بېخي نشته　　　ددي خلقوپه سینوکښې
دمرګی زهرخواره شوه　　　دهوا ښپووږموکښي
پخوانی تاثیراوس نشته　　　نه په خاوره نه اوبوکښي

دشبنم په ځای په ګلو له هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلې مخونه

ددي عصرانسانان اوس　　　لیونی لکه لیوان شول
یودبل وینوکښي لامبي　　　میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښي پیدانن　　　دفولادونهنګان شول
دخوري مړي دپاره　　　پخلا سپي اوفقیران شول

دیوسف په وینو باندي دلیوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادي تیرې چړې دي

دجګړواوجنګ میدان کښي　　　دي د تندرآوازونه
رڼا ورځ یې توره شپه ده　　　لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالې دي　　　که دسره اورسیلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته　　　چې پرې ګرځي لوی ټانکونه

نن دځمکي په مخ باندي بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینوتویول یې مشغولاده

بې پردې اوبې سیرته عالمونه دجهان شوه
ځوک له لورې هلاکېږي ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه وروردبل وروروما ل ته غل دی
دوه خوارې یاران چې ګورې یوه بل ته اینسی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اورېدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړځوک پخپل عهد نه خجل په خیانت دی
ځوېې لاس برنه وي دوست وي چې لاس بر شي بل حالت دی
ځوک په دروغونه شرمېږي دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندي سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې بل قانون کله چلېږي
نقشه هره ورځ دځمکې په قوت او زوربدلېږي
چې قوي اوزورودي پخپل حدکله درېږي
یووطن په زوراوجبر بل وطن سره ګډېږي

ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاصېدای نشي دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندي چې له مرګه نه ویرېږي
ما ل وسرېې په امان وي چې له خپل سره تیرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي تېنګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان فولادي اوآهنین شه
ښې تېرې پنجې پیداکړه لکه بازاوباشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه یاتوتي غوندې رنګین شه

ځیرپښتون شه دامتل دی ځنګه غرهسې کرېوړی
کره سرې اوتودې تېرې داتعلیم کړې ژمې اوړي

پښتونواله نام وننګ دی   ننګيالی اصيل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره   دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنردی   توريالی موافلاطون دی
فيصله دتېغ په ژبه   دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهيددی هغه نه بې پردې کېږي
چې بې تېغه وي مړشوی په تخته باندې لوخيږي

توره حق اوحقيقت دی   شريعت پرې رڼا کېږي
توري شپې دولسونو   بې له دې نه سباکيږي
همدغه شرف يې بس دی   چې په توره غزاکېږي
دظالم اوخدای ناترسه   ورنه خوف اوحياکيږي

توريالیوپه حضورکښې سرټيټ کړی افلاطون دی
دتېرې توري په خوله کښې ديوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره   په ديناکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي   چې قايم پرې عدالت کړي
ياويستلی توره لاس کښې   حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي   په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه يادشيطان وي

ظالمان په تېره توره   په ناحقه خونريزي کړي
چې بې دين په هاتي سورشي   دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره   داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي   دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسيله دحق پاللواودنشردقران ده

په قوت دتېرې توري   له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم   سومنات ته رسېدلي
حق پالونکوتوريالیو   خلق حق ته رابللي
دلوی خدای واړه احکام يې   په دنيا باندې منلي

عبادت په توره خدای ته زيات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خدای دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلاخوک   که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې   که ښه نوم اوعزت غواړي
يادين اودنيا ګټه   ياله خدايه جنت غواړي
تول په توره ګټل کېږي   خوتينګ عزم وهمت غواړي

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې پې مکان دی
آب دتوري بل شی نه دی همدغه آب حيوان دی

په دنياکښې چې تېرشوي — تردې وخته فاتحان دي
سکندرکه ناپليون دی — که مغل اوکه غوريان دي
شاه محمود که احمدشاه دی — غزنويان اوکه سوريان دي
له مشرقه ترمغربه — چې هرڅه جهانګيران دي

ټول د توري په رڼا کښې خپل مقصد ته رسيدلي
ډېر تختونه ډېر تاجونه توري يو بل ته بښلي

ته ويده وې په ځانګوکښې — هېڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې — نه له شخړودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول — ستانظرکښې و يکسانه
ستاپه سربانديدپاسه — موروکړه توره آوېزانه

په هغه وخت کښې پې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که پوهېږې زما وروره! — دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته — ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه — درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خونداخلي — دتېروتوروله واره

بې دتوري له سپين مخه په بل مخ چې مين نشې
ستا به فرق له خاروی څه وي که قربان په وطن نشې

دوطن په نام وننګ تل — سرورکړی هرپښتون دی
له شاغلوپښتنو — مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره — ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې — ماليدلی دامضمون دی

„مرنې دي چې يادېږي په سندرواوپه وير"
دهر نشي ورکولی دتېرې توري تاثير

لکه غرپه هسکه غاړه — له آسمان لاندې اوسېږه
که ږلې اوتندراوري — له خپل ځايه مه ښورېږه
بې له خدايه بل له هېچا — اوله هېڅ شي مه وېرېږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته — ځای په ځای ټينګ ودرېږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

فولادي زړګی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتورولـه واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه
دپښتون شاعر شعرونه
داچېږي اورې څه له مانه
دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې
واړه دي داستاغمونه
دازخمي زړه ستاله غمه
راشه وګوره پښتونه

دپښتون بېرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحا ل خان خټک خوشحا ل کړه پخپل قبرکښي له ځانه

پښتونواله که پښتوده
که اسلام اودينداري ده
تقاضادزمانې ده
اوکه پوهه هوښياري ده
دپښتون عالي فطرت دی
که غيرت ايمانداري ده
ددې تولواي پښتونه
تانه دا اميدواري ده

چې ته بياکړې غېره وازه استقبا ل دتېرشوکت ته
ځوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکې سعادت ته

څه به ښه وي لويه خدايه
که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې
درست پښتون اوافغان راشي
بياهماغه شپې او ورځې
دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومېنو
بيازمونږه کاروان راشي

دادعاپه ځوځوارودخپل زړه په کووه طورکښې
ماپه نيموشپوکښې کړی دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بېل بېل قسم
اميدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو
اميدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی
په دنياپې سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره
سنجولې څه چارې دي

له هغوزړونوځاريږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې ښه ورته ښکاريږي پخپل قام دده پېرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه
ای زما دسترګوتوره
چې يوازې په دنياکښې
ژوندون نه کېږي هرګوره
هرپيغام چې يوغوړاوري
بل ته هم رسيږي وروره
ديوازې ځان سوداته
وباسه دزړه له کوره

ته بې ناست هغې بېړی کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

ته اونورپښتانه واړه   په یوه ژبه کړیږئ
په یوه نامه هرکله   اوپه هرځای کښې یادیږئ
دیوه پښتون په ښه نوم   سرترسره تهٔ نول نازیږئ
ددښمن اودوست نظرکښې   لکه یووجودښکاریږئ

چې پردوله یوښکارئ همدغه مودی یو والی
نوک اوری کله بیلیږي نشته تاسوکښې بیلوالی

غم مویوښادي یوه ده   په رګوکښې یوه وینه
زه اوته دیومخ سترګې   خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشانې غریږو   مرو د یووجود په مرینه
اختلاف دنظرنشته   چې موجب دبیلتون شینه

سپین اوتوردیوې سترګې کله یوله بل بیلیږي
په بیل رنګ کله دوه ورونه یوله بله پردي کیږي

راشئ !ای پښتنوورونو   یوله بله به ځاریږو
دپښتون دژوندپاره   به هریوله سرتیریږو
خوشحالي به مویوه وي   په یوه غم به کړیږو
په نامه دپښتنوالی   به مونږ واړه قربانیږو

یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بیرته یوکوراوکهول شي

دازخمې زړګی به روغ شي   دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي   له غمونه به خالي شي
د الفت خوواړه اشعاربه   پښتنوپه خوله جاري شي
پښتني دنیابه جوړه   کورپه کوربه خوشحالي شي

خوک چې زړه لري هرګوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډیره وخته تردې وخته راسره ده

د شاعر نظر

زه یې پېژنم شاعر دی بل خوک نه دی

چې دالوی جهان وروکی ورته ښکاري

د وربښمواو زربفتو بنایسته توکی

دناداني په تن زروکی ورته ښکاري

طوفاني درياب ګڼې دمظلوم اوښکې

ددنيا بحرډنډوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني

نا توانه ویرندونکې ورته ښکاري

ددنيا فاني عيشونه نعمتونه

دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځينې بوتان جوړوي

غلطه پوهه له سرې ځنې شيطان جوړوي

دسړوکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ

جونه اوپيغلې سينګارونه کوي ځان جوړوي

تهذيب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار

فيشن چې زيات شي له ځلموبازينګران جوړوي

دودانۍ اميدله هرچانه کېدلی نشي

له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رښا پيداشي په مغزوکښې دچا

هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډيرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

غریب ماشوم

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی
نازېږي هېڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غېږکښې نه دی له سپېروخاورونه کله
ګوروکلي کښې بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی کړي خوري خوري خبري
خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی

بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه
دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی

التفات ورته هېڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي
لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی

په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته بې پرېږدي نه
لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هېڅ نه دی کتلی
دلویانو مجلسوته کله هېڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي
کبرجن هواته ګوري چې بې هېڅ نه دی لیدلی

يوشاعرورته په مينه محبت هرکله ګوري
دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلی
زه يې نوم درته اوس ښيم ته ښه فکرپکښې وکړه
دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن

په زړوجاموکښې ماوليده حوره
دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره
په ښايست کښې لکه مياشت وه نوراني
په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني
په نسب وه له هرچانه معتبره
په حسب باندې مېرمنونه بهتره
نه په وهېږم تقاضاوه دآسمان دا
اوکه خوی ياطبيعت و د انسان دا
چې داهسې شان بشره ښايسته له لمره
غورځولې زماني وه له نظره
ديوسف دغلامۍ يوښه نظيرو
په رښتياچې دهمدغه خوب تعبيرو
راته ويلې يې دحال په ژبه باندې
غريبي په سړی هسې چارې کاندې
قيمت نلري ښايست دمزدورانو
نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو
خدای راکړی ښه صورت ښکلی سيرت دی

خودخوارحسن لبر قدرلر قيمت دی

په زړوجاموکښې څوک نه لیدل کېږي
حقیقت زاړه لباس کښې رتل کېږي

ډېرزماپه څېرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځي دپردوکالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظرکتلی هرسړي ده

هنرونه پټوي دانسانانو
خاوري مښي په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډېرښه خلق په دنیاکښې خواروزارشته
بډایانوکښې ډېرخلق بدکردارشته

پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولېږه
بې پرواله خاکسارانو مه تېرېږه

په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دوربښمویه قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې

دیوسف څیروجاموکښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده

راځئ! څېري کړو دابښې جامې رنګینې
پکښې وګورو څېرې ډېرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي دیوې شمع ژړا سره

ډک زړګی له اوښکوګرځي وريځې په آسمان کښې بيا
څه ژړاملګري ده دژونديوې برېښناسره

ټول باغ ژړيدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ
ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره

نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي
لويه بدبختې ده که څوک نه ژاړي له چاسره

داسې بې غمي دې خدای په هيڅ کورکښې پيدانکړي
يوکورکښې چې ويروي اوبل خاندي له ليلاسره

حسن اونظر

دړانده بډای په کورکښې ښايسته ښکلی ليلاوه
دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده يې تجلاوه

ډېوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و
بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه

دسپين مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو
څه قيمت اوقدرنه و، زړه کښې مينه ددنياوه

دښايست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه
بينايي د ذوق هيڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه

دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تېرېدلو
دمېووانتظار ډېرو دمادي ګټې سوداوه

دښکلا مېرمن خپه وه، دجمال څه قدرنه و
بصيرت ته وه محتاجه په نظرپسې شيداوه
مال دولت له حده تېرو،واک يې خپل وهرڅه ډېرو

مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نيمه څوک پوهيږي دليلی دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوكوركښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه كه نابيناوه

بهاى

يو يې لوی بولي هغه بل ورته وړوکی وايي

خېټه يې لويه اوككره يې وره ده ډېره

غله يې ډېره مال يې ډېردى هرڅه ډېروركره

مزدوران وږي دي يوه بي بي مړه ده ډېره

كوټه تووده ده تشناب توودى تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له كوره هغه وخت خيروخيرات راوزي

چې تناره كښې څڅېدلى تري پيړه ده ډېره

كوريې دى نوى كالي نوي دي موټرنوى دى

فكريې زوړدى خيال يې زوړ ارزو زړه ده ډېره

په يوه سوى مړى خداى نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

ماشوم

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نږدې دخپلې مورغېږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اوریده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګرېوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته موړپه یونظروښوده
له ګړېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غېږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحا ل اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړې
دمورپه غېږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هېرکړم عشق اومینه هېرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل

چاچې ایښې داشین خال ستاپه جبین دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شین دی

ستا امېل کښې پې سل زړونه دي پییلی

چاجوړکړی ستا دغاړې لونګین دی

جوړه شوی پې دلمرله پلوشونه

ستادعشق پرحرارت مې دایقین دی

سورسالودې سره لمبه ده نه پوهېږم

که زما دزړه په سروونو رنګین دی

دجمال پرښتې ته چې جوړولې

ورلېږلی چاسلام چا آفرین دی

معجزه ته دقدرت اودخلقت یې

په رښتیا چې خدای احسن الخالقین دی

خدای دې ساته په امان له بدوسترګو
دادعا دپرښتوزمونږ آمین دی

دنازمیرمنې

ورودې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستی کښې امېل وشکاوه له یاره سره

موردي مېچني ګرزوي خوردي منګي ډکوي

ته سورپېزوان غواړي دسروزروله هاره سره

ده غريبي خواره خواري کورکښي څه نه دي پاتې

مه کوه لوبې له درهم اوله ديناره سره

دلته دښځو په سرخاوري دي دنازمېرمنې

تايارانه ده اچولی دنيا داره سره

خبره نه يېي ستاپه خويندوميندوڅه تېرېږي

ستاسروکاردی تمام عمرله سينګاره سره

زمونږله حاله ځان خبرکړه په مونږزړه وسېزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سيګاره سره

عيش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مينه پيداکړه دخپل کورله کسب وکاره سره

يوزړه په لاس کښي ونيسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دی داخويونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تيار

مه ګوره هيڅ دهغوخلقو له ريباره سره

ورسره مه خاندهاچې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداکړه دوطن له خدمتکاره سره

په ليلى پسې ځم

مکړه په ماهسې ګمان چې په دنيا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په ليلاپسې ځم
چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه يم هغه چې به هرځاى ته په هرچاپسې ځم
لوى اوواړه نه پيژنم يم دماشوم په مثا ل
خوک چې کړي مينه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام يمه روان دلوېدو ډارنه لرم
نه راستنيږم دسپوږمۍ سپينې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دى دپردۍ باغچې ګلونه غواړي
ددنيا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوړى نه يم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لورى په بوراپسې ځم
له فرعونانوځني تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

ښومره به ښه وى

چې په سپين مخ دې زلفې خورې وي

سترګې دې تورې شونډې دې سرې وي

زه يم اوته بې نازونخرې وي

ښومره به ښه وي، ښومره به ښه وي

چې زه حیا کړم او ته شوخي کړې
زه جرئت نکړم خوته مستي کړې
شې مهربانه اودلداري کړې
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې مې حیاشي له لږ غوندې لرې
زه درنزدې شم ته واېې لرې
درته شروع کړم دعشق سندرې
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې ستا په غاړه وي امېلونه
زه دې وربل کښې ږدمه ګلونه
ته راته واېې دزړه حالونه
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې درته وایم په ماېې ګرانه
له ټول عالمه له درسته جهانه
ته واېې نه یم دومره ارزانه
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې شم بېخوده اوهرڅه وایم
ډېره دې زیاته له حده ستایم
ته راته وایې چې زه خوستا یم
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

څه یم

زه بل څوک نه یمه اولاددغریبانوېمه

سکنی ورورد عاجزانو د خوارانو یمه

یمه له خاورونه پیداخورمه له خاوروپیدا

دلاس نیالګۍ ددې غریبودهقانانوېمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وایه

ډېروېرېدلی له نامه دصاحبانوېمه

چې ورته بل نیسي اوبه نورېې بې آبه غواړم

وینوته تږی زه دداسې بادارانوېمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانوېمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډېوولـه پتنګانوېمه

چې شپه او ورځ په خوارغریب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه یم خادم دخادمانوېمه

زما ګناه

نه مې دچاما ل خوړلی نه مې څوک وژلي دي

نه مې چاته ورک شه یاګم شو! کله ویلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نیسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه بمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګوکه دزړه ده نه پوهېږمه

بدمې چې لیدلی خدایږوبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لبر غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې پـه لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوربې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه بمه خاین په خیانت دنوروپوه بمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې ډېرکاره درته ولاړدې تېت سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډېرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

دګلو هارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلی دی

کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلی دی

داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلی دی

تعبيرېې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلی دی

مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشوندوډپاسه مې پېزوان ليدلی دی

زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهيږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلی دی

عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلی دی

له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوخورنګه زندان ليدلی دی

که هرېورانه وژنې خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان ليدلی دی

انسان

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان وګڼه

تېت مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروګټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم

ټول حيوانات مې دې تابع ماسليمان وګڼه

تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډېوه بلېږي

دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

داټول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه
زما په ذوق او ارادې پسې روان وګڼه

په کایناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم
بحروفضامې دېوې منډې میدان وګڼه

شکایت نکړم له آسمانه څه ګېله نلرم
زما له لاسه دفلک څېرې ګرېوان وګڼه

سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی
په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان وګڼه

دښکلومینه مې په عقل وفکرلوبې کوي
چې ستا وربل شي پرېشان ماپرېشان وګڼه

دعشق پنجونه نه خلاصېږم دلښکروپه زور
دایازمینه کښې اسیرشهنشاهان وګڼه

دلیلی یواشارات بس دی دعاقل دپاره
دعشق سوداکښې لیوني دېرهوښیاران وګڼه

دعشق اومینې په حرم کښې زه لوی شوی یمه
څوک چې بې مینې ژوندکوي هغه حیوان وګڼه

چې دجمال دېوه شوه بله پتنګان شوه پیدا
لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

څه جوړشوه؟

زما دآه له حرارته دوزخونه جوړشوه

له تورلوګی نه بې داپورته آسمانونه جوړشوه

اوښکې له سترګو اوخولې زماله وچولي نه

چې توبې شوې دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه

چې سرمی ټیټ کړخپل ګریوان ته دمعناپه لټون

له یوه څاخکی راته لوی لوی دریابونه جوړشوه

لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم

هرې قطرې نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه

دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لورې

شعوربیناشو ذوق پیداشو اوشعرونه جوړشوه

چې آبادۍ ته مې کړه مخه ټول جهان شوګلزار

له سپېروخاوروښایسته ښکلي ښارونه جوړشوه

سره او سپین ما چې په نظردمحبت ولیدل

ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه

مونږ کړه له خاورونه راوپورته زر په خاوروکښې و

زرو دپاره ولې مونږ څخه مریونه جوړشوه

له خپله لاسه بتان جوړکړم بندګي یې کوم

باطل خدایان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې څه کوم دڅه مقصددپاره

رانه په لوبوکښې اتوم څخه بمونه جوړشوه

عدالت

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی

ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاین بیل کړي یوله بله

اوس په کار مونږته همدومره بصیرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه

په چابانددي رواکله حکومت دی

که مې څوک په لښته ووهي ظالم دی

که قانون مې غوڅوي سرعدالت دی

دیوه شخص نوکري خوغلامي ده

لوی عزت دخپل وطن اوقام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼي خادم دخادمانو

په دي رازښه پوهیدلی نن" الفت" دی

دوه ماموران

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي

تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي

د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل مامورپه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي

پخ کړې پې پيتې وي دوی ښوروا له موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخيږي

ميوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکيږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذريږي

دښې ډوډۍ صفت يې مجلسونوکښې تل کيږي

سهار يې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي
په هره ورځ پيروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل مامورکره کله سابه کله ښوروا وي

په مياشت کښې دې يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دې وروړو، ورسره غم وسوداوي

يوه تنخوا تربلې نه رسيږي حال يې داوي

هغه څنګه مامورۍ ددې بل ولې داحال دی

دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتردی

هغه په پیسوباندې په هرځای کښې معتبردی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی

رشوت په رشوتونو هضموي داېې هنردی

کارغه دې خوري مردارې هریووايي چې بلبل دی

دپوهې صفتونه ېې کوو مګرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهېږم څه پرې کېږي

سم نشي دریدلی ډېرکړېږي اوټېټېږي

سرټیټ غاړه کږه شي لاس سینې نه نه بېلېږي

اوضاع اوحرکات ېې ټیټ اوپست رامعلومېږي

زمونږ په مامورینو کښې دارنګه ماموران شته

په دغوصفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراوداامورسره جلاکړو

دایوهرځای کښې وستایو د ابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو

لایق اوناایق وپېژنووطن رڼا کړو

ترڅوبه پټووو سترګې په دغسې کسانو

قلم پسې راواخلئ دوطن وېښوځلمیانو

دحق جذبه

دحق جذبه ده چې په ځوی دپلاربوتان ماتوي

يوه سړي باندې طلسم دجهان ماتوي

دسکندرله سده تېنګ دی یوپه سله تقلید

دارازسدونه خاوندان دتېنګ ایمان ماتوي

دخوف اوطمع محبت اوعداوت قیدونه

که هرچامات کړه هغه مکردشیطان ماتوي

دافلاطون په حکمت نه کېږي دحق پالنه

لښکر دظلم ومعصیت ابن عمران ماتوي

په عقل نشي لوی کارونه په جذباتوکېږي

بدنظامونه دجنون اوعشق طوفان ماتوي

دپلارنیکه په قدم مه ځه حقیقت پسې ځه!

هغه دودپرېږده چې حکمونه دقرآن ماتوي

خپلوپردونه مجردشه لحاظونه مه کړه
دحق ورمېږمراعاتونه دانسان ماتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

که خندې کله جامې خپلې له خاورو

ته پوهېږې؟ چې ګردونوکښې دلارو

راځي هسې يومېلمه له کوم هېواده

چې پې خپل کالي ښندلی په ثووارو

(۲)

له کوم لوری راروان يوجهانکردو

مخ اوښت باندې پې پروت دلارې ګردو

ماوې ښه دې وليدل په دې جهان کښې

ويلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(۳)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه

چې آبادې کړه لوی کلي لوی ښارونه

يوڅوورځې پې دژوندسندرې ووې

بېرته خاورې شوه اوچت پې شوه ګردونه

(۴)

کلی وران و خو باقي پې لا آثارو

يومرغه په دېوا ل ناست داېې ګفتارو

دغه زوړدېوا ل چې ګورئ په يووخت کښې

جوړونکی دکورنوپوخ معمارو

(۵)

لکه بوی چې له ګلشنه راجداشي
یابخارله دریابونوپه هواشي

یوه ورځ به هم زمونږ له خاورو دوړو
یوګرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرداوملت

(۱)

په زرګونوکلوژون دکړي ملتونه
په قرنو قرنو ځملې وي ولسونه

د افرادو دعروج هسې مثال دی
لکه وي چې دریابو نوکښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فردتابع دجمعیت دی
دملت اجماع قانون دشریعت دی

پس دخدای اودرسول له امرونهی
دښوبدومعیارفکردملت دی

علم او پوهه

(۱)

بصیرت اوعلم نشته په کتاب کښې
که څه نه وي دمغزوپه پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست یې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلی له مغزوده
هسې نه چې په دې ډېروکتابوده
په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زېرنده ددغسې کتوده

سړیتوب

دتوتیانو له وینه دامعلومیږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کیږي
سړی نه دی چې یې کاردسړو نه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهیږي

همدردي

پتنګ نه دی په ډیوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فریادي نشي
زړه يې مه بوله تورکانی دصحرادی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سیاست

سیاست دمطلب سرته رسول دی
په تدبیراوفکرباندي کارکول دی
خپلو ټولو کوښښو خپلو نقشو نه
مستقیمه نتیجه نه اخیستل دی

بي قدري

لکه ګل دبیابان هسې لویږم
څوک مې نه ویني په سترګوچې څه کېږم
دښایست قدرمې هیچا سره نشته
دانسان وتش نظرته هوسیږم

دیمرکراسي

پرستش دیوه تن بت پرستي ده
دمسلک پیروي لویه ازادي ده

په کوم ځای کښې چې یوفکرکړي کارونه
هلته خوشې مهمل لفظ دیموکراسې ده

دروح اطمینان

هغه ځای کښې وي دژوند واړه خوندونه
چې څوک نه ویني څه زجربې قانونه

اطمینان دروح اوفکرهلته بویه
چې اصول اوقوانین کوي کارونه

صبر

(۱)

ځینې وایي صبرغم کښې نه ژړل دي
داولادپه مړینه ږیره نه شکول دي

که صحیح معنایې غواړې زما جانه
په سختیوکښې دخپل ځان نه بایلل دي

(۲)

صـــــابرنه دی کـــــه زحمــــت نـــــه خـــوک وېرېـــــږي
يـــــا هرشـــــي تـــــه لکـــــه وورکـــــی هوســــــېږي
بـــــې صـــــبري ده چـــــې بېځايـــــه خوشـــــحالی کـــــږی
يـــــاخوک زيـــــات لـــــه ضـــــرورته پـــــه قـــــارېږي

ددنيا قانون

يـــــوه ورځـــــې ســـــحرووي پـــــه خنداکېـــــږي
داقـــــانون مـــــدام جـــــاري دی پـــــه دنياکېـــــږي
چـــــې ضـــــعيف دزوروزورخواکېـــــږي ورکېـــــږي
لکـــــه ورکـــــه چـــــې ســـــپوږمی شـــــوه دلمرخواکېـــــږي

يوسف اوزليخا

تـــــه يوســـــف نفســـــي ارزو دې زليخـــــاده
ســـــتاپه برخـــــه غلامـــــي ددې لـــــيلا ده
کـــــه خپـــــل ځـــــان دې ورنـــــه خـــــلاص کړپادشـــــاهي ده
کـــــه پـــــې خوښـــــې تـــــه ځـــــان وســـــپارې ګنـــــاه ده

فکر او مینه

مینه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې
فکروي ددماغونوبنګلوکښې
په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنايي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې بې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخوزړه نه صبريږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خوږشي چې ياري شوه

فکر او کار

(۱)

چې له لرې سړی کاندې سنجشونه
کارته نه رانزدې کېږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجشه پيداکيږي
دماغونوکښې سودازروکښې غمونه

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زیارکړي

چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي

چې عمل اوفکریوله بله بېل شي

عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپېغلومنګي خپل ډکول

یومنګی دډکېدووخت کښې ویل

تري نه یواوبه څکوخونه پوهېږو

چې څه رازبه وي دتړی اوبه څکل

(۲)

په رښتیا چې څوک منګی غوندې ډکېږي

ورو تړوله احواله څه خبرېږي

په کندوانوڅوک پره نه شي اچولی

که په لوره دخوارانو نه پوهېږي

علت اوسبب

هسې وایي سوی پتنګان

چې مونږ پېژنوسېزونکی دخپل ځان

مونږله شمع، شمع اورله تیلی واخیست

تيلی واخيست اورله لاسه دانسان

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحاليږي
ستاله باغه دبهارورمه تاويږي
ښايسته جونې ږدې ستاګلان وربل کښې
بوراګان دې په ګلونو تېرېږي

(۲)

ګوره پرې نږدې داځمکه هسې شاړه
دنياده ستا دغوايي په ښکرولاړه
نن ملاتيټه کړه خپل کارته غفلت مکړه
بيا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپيداشو
فکر او ذوق سره يوځای شوه ښه نظرپيداشو
ښايست پې وليده دعشق پکښې اثرپيداشو
له دغو ټولونه بياشعراو هنرپيداشو

مات کودړی

(۱)

دګودړيه غاړه پروت و مات کودړی

ويلي زه وم روغ منګی کلال جوړ کړی
دلته لوبوکښي زه مات يوه ځلمی کړم
يوي پېغلي په اوروومه راوړی

(۲)

دجهان هره ذره کښي عشق عيان دی
مات کودړی سره هم دعشق داستان دی
ډېرمين په دې کودردي يوځای شوي
ډېرمنګي دلته مات شوي لڼدبيان دی

خوشحالي

کوروکلي کښي سکوت اوقراري وه
چي کتل مي په کوخوکښي خوشحالي وه
يوناڅاپه راپيداکوم ليونی شو
ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپين

که مي سرشي دهاتي له پښولاندي
که له پاسه مي راغورځوي دلاندي
تورته سپين نشم ويلی سپين ته تورزه

دااميددې څوک له مانه هيڅ نه کاندی

شعراو حكمت

(١)

په رڼا كښې دلمرخومره لوی حكمت دی

ژوند پاره ډېرضروردا حرارت دی

مګرګوره دآسمان سپينې سپوږمۍ كښې

خاوند اينښی دجمال شعري كيفيت دی

(٢)

په رڼاكښې كه دلمردژوندګوهرشته

دسپوږمۍ رڼا كښې بل كيف و اثرشته

په جهان كښې دي ضروردواړه څيزه

ځكه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپين او تور ديوان

(١)

چې څه كړی په جهان كښې سليمان دی

ماليدلی په قدرت كښې دانسان دي

په رښتيا كه ته څه كارورځنې واخلې

شپي او ورځې هغه سپين اوتوردپوان دي

(۲)

څه چې غوښتې سليمان دسبا ښارنه

ته يې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقيس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا اميدکېږي دشپو ورځوله زيارنه

حقيقت

(۱)

کبان وايي ژوندپيدادی له دريابه

سمندروايي چې دی داورله تابه

لټوي يې دهوامرغان هواکښې

حقيقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وايي دګل رنګ دی دستايلو

نسيم وايي خوشبويي بويه دورلو

فيصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسيم شوردبلبلو

(۳)

ځيني وايي غوټۍ خاندي هوسيږي

زره تنکی نه نجات مومي چې غوريږي

ځینې نوروایي له ډېرې زړه تنګۍ نه
زړه یې چوي اوګریوان یې څیرې کېږي

ثواب

دبدهٔای ثواب دوړی مړول دی
دفقیرثواب روژې خدای ته نیول دی
غازي وژني بل سړی ثواب دپاره
دشهیدثواب خپل ځان په بل وژل دی

دشاعرشعار

په سرکښې فکردوطن په زړه کښې مینه دیار
دزوراوظلم لوی دښمن دازادۍ طرفدار
په حق ویلوماتوي بت اوطلسم دډار
شاعر دپاره مناسب دی همدغسې شعار

د الفت پېژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزيز خان په کڅ کښې زېږېدلی دی.
پلار يې ميرسيد پاچا اونيکه يې سيد فقير پاچا دی.
په ۱۳۱۴ کښې د انيس په اداره کښې کاتب شو.
په ۱۳۱۵ کښې د انجمن ادبي غړی.
په ۱۳۱۶ کښې د انجمن ادبي له غړيتوب سره د زيری د جريدې چلوونکی هم و.
په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدير مرستيال.
په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدير.
په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بيا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.
په ۱۳۲۵ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جريدې مدير.
په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبايلو عمومي مدير.
په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکيل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حيث وټاکل شو.
په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغيو خلقو د شورى اتمی دورې ته وکيل وټاکه.
په ۱۳۳۴ کښې د جلال اباد له خوا د لويې جرګی وکيل وټاکل شو.
په ۱۳۳۵ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئيس مقررشو او د پوهنی دوزارت د عالي شورى په غړيتوب ومنل شو. همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبياتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.
په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئيس هم شو.
د ۱۳۳۰ د جوزا له مياشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جريدې د امتياز خاوند هم و، چه د ليکوالۍ ډېر زيات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامينو په ليکلو اوتهيه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډېرې زياتې مقالې يې په دې جريده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه يا د اداری په نامه نشر شوی.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

۱- دپسرلی نغمه.
۲- بله ډيوه.
۳- لغوي څېړنه.
۴- پښتو سندرې.
۵-عالي افکار.
۶- څه ليکل يا ليک پوهه.
۷- ادبي بحثونه.
۸- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.
۹- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.
۱۰- د آزادی پيغام.
۱۱- غوره اشعار.

۱۲- لوړخیالونه او ژور فکرونه.
۱۳- منطق.
۱۴- غوره نثرونه.
۱۵- املأ او انشأ.
۱۶- لیکوالی (املأ او انشأ) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډېر زیاتوالی راغلی دی.
۱۷- نو سبک او نوی ادب.
۱۸- د زړه وینا.

هغه کتابونه یې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبوسره).
۲- څه ګورم او څه اورم؟
۳- اجتماعي نظریات.
۴- ښه لمسون.
۵- د ټولنې علم (ترجمه).
۶- د موفقیت لار (ترجمه).

نورو هیوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳۲ د حمل په ۳ مه د یوه هیئت په مشرۍ پېښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.
۲- د ۱۳۳۲ د ثور په ۲۸ مه د یوه کلتوري هئیت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.
۳- د ۱۳۳۲ د اسد په ۲۹ مه د یوه هیئت په غړیتوب مونشن ته تګ د مستشرقینو په ۲۴ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.
۴- د ۱۳۳۷ د میزان په ۳ مه تاشکند ته د یوه هیئت په غړیتوب د اسیائي او افریقائي لیکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.
۵- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروي ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.
۶- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱۵مه د یوه هیئت په مشرۍ مسکو ته تګ دمستشرقینو په ۲۵ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.
۷- د ۱۳۴۰ د ثور په ۹ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې یې دا ځایونه لیدلی دی.

مسکو- لیننګراد- سوچی- باکو- دوشنبه- تاشکند- کیف- ولګا ګراد- تفلیس- سمرقند- مونش- تهران- پېښور.

په دې سفر ونوکښې یې په رسمي دعوتونوکښې ډېرې وینا وې کړی اوکنفرانسونه یې ورکړیدی.

پای

د زړه وینا

دالفت اشعار

Download from:aghalibrary.cm

www.ulfat.de